

Vg
5313

2

193 (21)

PARENTALIS

B. LUTHERI

Et

Repetita παραδόξω ΙΕΣΥΙΤΙΚΟΡΥΜ ΙΝ ΡΑ-
ΤΙΣΒΟΝΕΝΣΙ COLLOQΥΙΟ prodito-
rum CONSIDERATIO

WITEBERGÆ in solenni Patrum Academicorum & Studiosorum consessu Die 22. Febr:
(qui est B. LUTHERI ἐπιτάφιος)
Ann. 1602. instituta

à

M. GEORGIO ZEÆMANNŌ
Hornbac. alumno Palat. Neoburg.

WITEBERGÆ,

Typis M. Georgij Mulleri, Impensis
Pauli Heluvigij Bibliop. Anno

M. D C I I.

Vg
5313

nire non potuit, cui consecrare vellem, cum Illma V. Cels. in eâ dudum fuerit, cui debebam; quippe quæ cum Serenissimo D. Parente, Domino & Nutritio meo clementissimo, universo actui pientissime sapientissimeq; presuit. Hoc saltem humilime V. Celsit. obtestor, ut ignoscat mihi clementissime, qui tantum mihi sumpserim, quaq; disputationes aliquot Theologicas Ratisbonæ à me excepit clementia, hanc quoq; oratiunculam acceptet. Hisce me Illmæ V. Celsitudini, eandemq; cum Illmo D. Parente totaq; Palat. familia florentissima immortalis Dei dextra humilime commendo; utq; celeberrima ista Theologica πρῶτον ὑμῶν toti Ecclesiæ auspiciatissima eveniat, precor religiosissime, opto felicissime. Scripsi Vitebergæ 8, Cal. Mart Anno CIO. IO. CII.

Celsit. V.

humilimus alumnus

M. Georgius Zeemannus

Hornb. Theolog. Studiosus.

PRORECTOR ACADEMIE
MIÆ WITEBERGENSIS, ERNE-
STVS HETTENBACH
Med. D. & Professor.

CRASTINO die, qui vicesimus secundus est Februarij, Ecclesiæ, in quibus Rom. Pontifex jus suum & dominatum exercet, memoriam & solennitatem Cathedræ Petri celebrant: eâ opinione, ac si Divus Petrus, cui Servator noster dixerat, Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, istam Cathedram, ut Episcopus seu Papa Romanus, primus omnium in sederit. Quo tamen insigni, ut illi quidem opinantur, honore bonum Petrum non parum dehonestant: quod alibi auditus. Eodem die, ante annos sex & quinquaginta, MARTINI LVTHERI Islebia nuper demora

demortui corpus VVitebergam translatum sepulturam afficitur in
templo arci proximo, non sine ingenti totius Ecclesie Christianae
luctu & desiderio. Illius, inquam, viri, qui caelesti vocis sua toni-
tru Romam Romanumq; Pontificem ita perterrefecit; & fulmine
calami cathedram istam falso Petri dictam ita comminuit, ut plus
rima per orbem terrarum gentes resiliere, & se non satis tutos
sub Orci ista galea putaverint. Cumq; Praesul iste Romanus &
mentita Petri Cathedra in sebor collapsam attritamq; vi & armis
instaurare diu frustra conaretur, tandem alia viam aggressus,
Loiola quodam obstetrice, sed sine doloribus, ut illa Comici mere-
tricula, peperit novum genus hominum, qui Iesuitae, non sine in-
sulti sacrosancti nominis Iesu contumelia, vocari cupiunt. Eos qua-
si Athlantes quosdam & tibicines sedi Romanae supposuit, quibus
illa inniteretur hac ultima tempestate. Quam fortes autem illi
sint, cum alibi, tum proximè in colloquio Ratisbonensi apparuit.
Vbi inventi sunt planè sicutnei; multisq; visi sunt balare tantum,
quibus antè cornua se habere persuaserant. De qua actione, ut nu-
per factum à Theologo nostrate, qui pars magna ejusdem fuit, ita
die crastina in puncto horae IX. in Auditorio majori speciatim nar-
rationem ex fide & vero instituet, qui Auditor & Spectator in isto
fuit teatro, juvenis industrius & in ejusmodi controversijs ap-
primè exercitatus M. GEORGIUS ZEAEMANNVS
Palatinus. Qui quidem non eadem, quae ab alijs jam dicta, repe-
titurus est, sed spicilegium tantummodò paradoxorum eminentis-
simum factururus, brevemq; LUTHERI & Iesuitarum contentio-
nem instituturus est. Vestrum est, Studiosi, ad auscultationem
istarum rerum frequentes convenire, & benevolentiam mutuam tam
rectum ingenium fovere. P. P. Dominica. I N V O C A-
V I T.

Odys. 6.

ἢ ὅτι οἱ δὲ ἄλλοι ἐπικλείουσιν, ἄνθρωποι,
ἢ τὶς ἀκρόντεσι νεωτάτη ἀμφιπέληται;

Inquit Poëta. Novitate, Magnifice D. Prorektor, Ge-
nerosi D. Barones, Patres reverendissimi, consultissimi,
experientissimi, clarissimi; tuq; Commilitum corona
nobilissima, splendidissima; Novitate, inquam, commovemur &
delectamur naturâ omnes, Ex quo factum, ut, quidnam nova illa Ela-
uitica ad fulciendum labentem & propè cadentem Pontificatum
Rom. excitata progenies, in nuperrimo Religiosissimi Principis mei
auspicijs frequentato Ratisbonensi Colloquio, in medium protule-
rit, purgatis erectisq; auribus ex Præceptore meo summis ornamen-
tis honoris, ingenij, & virtutis prædito, audieritis mecum non ita
pridem universi.

D. Rung.

Vidimus tum, ni fallor, omnes, vix sine pudore referri po-
tuisse ea, quorum palàm in ore & oculis omnium factum & dictum
iplosmet Lojolicos (ipsorum voce utor) jam tædet & pænitet: quid
enim incolume domum præter παλαιὰς suas paleas, & os illud su-
um pristinum virulentum, linguamq; mercede astrictam glossogasto-
res retulerunt? Forte hoc auditu mirabile multis videbitur, ijs ni-
mirum, quos hætenus ψευδώνυμος Iesuitarum γνῶσις decepit, fefel-
lit, induxit; quiq; offuciarum Iesuitarum tricis nimium deliniti,
tantum non in truncos converti seipso à Corgonibus istis passi sunt.
Etsi autem Præceptorem clarissimum qui absq; præiudicio audive-
re, verum me jam repetisse fatebuntur omnes: quia tamen novas
subinde, gerrisq; (quod ajunt) Siculis vaniores de Ratisbonensi ista
πανηγύρις nugas mendacissima Iesuitarum turba disseminat, & verò
hac luce meritissimè Megalandro L V T H E R O parentandum,
quippe qua annis ab hinc quinquaginta sex corporis sui exuvias in
terrenum arcu nostræ contiguum templum (in cæleste olim assu-
mendas) deposuit; iccirco hac ego excitatus occasione, vestraq; sus-
fultus benevolentia, insigniora saltem ab adversa parte in celeberrimo
isto conventu eructata paradoxa spicilegium facientis instar re-
perere, indeq; brevem Lutheri & Iesuitarum contentionem institu-
ere decrevi. Sed nihil comparandi causa loquar; & tamen quæ lon-
gissimè disjuncta sunt, comprehendam. Enitar nimirum, juvante
D E O, faventibus vobis, ut Iesuitas ceu fatalia portenta & prodi-
gia, imò ceu voragines scopulosq; Ecclesiæ, & ut Pauli verba reco-
gnoscat, ceu homines ἀτόπῳ καὶ κατεφθαρμένῳ τῆν διάνοιαν,
πρῶ-

1. Tim. 6.
20.

προπετῆς, μηδ' ἐπισημένους, καὶ τῆς ἀληθείας ἀπειρημένους, πονη- 2° τ. εβ. 3. 2
 ρους καὶ μωρούς, τῆν ἰδίαν συνείδησιν κενεωτηγισμένους ἢ ἀποκατακρί- 1. Tim. 6, 5.
 τος, καὶ βλασφήμους h. e. absurdos, temerarios, stolidos, obscenos, frau- & 4.
 dum & scelerum conscientia constrictos, & extreme impios in posterum 2. Tim. 3, 4
 quoq; execrari; venerandum verò LV T H E R V M P a f o - C i n - Mat. 23, 17
 glianicen, & hodiernos religionis nostræ Propugnatores, Præce 1. Tim. 4, 2.
 ptores nostros, contrarijs quippe virtutibus radiantes, obvijs sem- Tit 3, 11.
 per ulnis amplexari & admirari pergamus. Gravem audistis Esavi- 2. Tim. 3, 2.
 tarum accusationem; eam verò cum perscriptis undiquaq; authori-
 tatibus (quas, nisi vehementer fallor, Istro jamdudum submersas ad-
 versaria societas cuperet) consentire deprehendetis. Nec verò ef-
 fundam hac vice omnia, sed quam potero, tam verba conferam maxi-
 mè ad Compendium, & faxo tantum intelligatis, Iesuitas quidem
 sempiternam sibi turpitudinem infixisse, nostræ verò religionis Af-
 fertoribus, & imprimis Principi LV T H E R O, omnium nostrum
 Præceptori, (de quo expeditis Esaviticis absurdis pauca sigillatim
 attexam) non unius hujus diei gratulationem, sed æternitatem im-
 mortalitatemq; donandam, At quia odiosa est oratio, cum rem agas
 longinquum loqui: iccirco ad capita rerum ilico perveniam, quæ
 peto, ut quanquam omnium sermone celebratissima sunt, tamen ea
 benignitate, qua soletis, audiatis.

Absurdos primùm Iesuitas dixi, & jam sonora voce repeto,
 vix me absurdiora unquam audisse animalia. Quo de ne quis-
 quam subdubitet, audite quæso iterum bucculentum istum
 & breviculum Iesuitam, quo ascito propugnatore tutiores,
 quoq; advocato paratiores se fore veterani putabant; audite, in-
 quam, quam ad prodigium usq; absurdos, absonos, & monstrosos
 fidei (quos vocant) articulos homo ille absurdissimus in Ratisbo-
 nensi colloctione plenis faucibus eructarit, maiusculisq; à librarijs
 excipi literis mandarit. Num novos ais articulos? Imò mirabiles, &
 ab orbis exordio inauditos, & quidem ejusmodi, qui citra æternæ
 beatitatis jacturam jejunam latere queant plebeculam; veluti, si Ho-
 muncioni isti credimus, fidei nostræ articuli sunt, quòd Iudas incesto
 flagitio & stupro sese polluit: quòd Tobias minor in Mesopotamiam profectus
 canem secum duxit, quodq; (en magis ridiculum) canis iste candulæ blan-
 dimento Filij reditum prænuñciavit. O augustissime catelle, ad quantum
 honoris culmen cum universa gente tua evehctus es? quid aliud tanto
 tanti

I. IESVI-
 TARVM
 absurditas
 probatur
 ab absurdis
 novis fidei
 articulis.
 Ad. T.
 Sess. 11.
 Gen. 38, 18.
 I.
 Tob. 6, 1:
 11, 9.

Geo-
 mi,
 ona
 &
 Esa-
 um
 nei
 le-
 en-
 ita
 po-
 um
 uid
 fu-
 sto-
 ni-
 fel-
 iti,
 ant.
 ve-
 vas
 ista
 verò
 um,
 as in
 flu-
 suf-
 erri-
 r re-
 itu-
 lon-
 ante
 odi-
 eco-
 iam,
 pro-

tanti Mæcenatis vestri promerito repondetis, nisi ut vos caudulasq; vestras eidem ad unam omnes consecretis? Miror tanè, quòd corvi Noachici, loquentisvè asinæ Bileamicæ asini obliti sunt. Bone Deus, itane in plateis, in campis, in sylvis fidei Christianæ articuli canini, asinini, corvini oberrant & volitant? Quòd si omnes S. literis proditæ historiæ ad capitum religionis censum referrentur, quis dubitat, plures tandem nos fidei habituros articulos, quam sunt muscæ in Armenia? Sed nolo nimis exiliter ad calculos primum hoc revocare capitulum: mittamus ergò canes cum canino fidei capite, & videamus alios pestilentes articulos, divinissimorum inq; Scripturis fundatissimorum fidei capitum iugulis à nefaria Societate sine dubio intentos. *Latronem cruci suffixum Martyrem appellarunt sanguinis*
II. *Baptismo ablutum, qui durissimam patienter tolerando mortem, Christumq; ardentissimo amoris æstu prosequendo meritorium (ò meritorios homines) sibi crucis supplicium reddiderit.* Quo in Paradoxo cum coryphæo suo Bellarmino bellè consentiunt, qui licet Latronem non appellet Martyrem, veram tamen & perfectam conversionem convenire cum martyrio asserit: eam verò non Sanguinis, sed Flaminis Baptismum appellat, quo uno à Bavaris nostris dissentit, quorum tamen, nî fallor, mentem lingua in Baptismi exprimendo genere prævenit. Sed quid de novo audio martyrio? Hoc si placet, quæ cruce, quæ rotæ jam non hebeuat martyres? Quid verò unico salutis nostræ ἀρχηγὸν καὶ τελωτὴν CHRISTO faciunt reliqui, si sceleratissimus quisq;, qui nihil sibi unquam nec facere, nec pati turpe duxit, scelus quodcunq; zelo suo expiare potis est? O scelestissima monstra. Iam quando *Principibus subjectos in casibus ambiguis, profligatis ilicò, ad nudissimum humanæ authoritatis intuitum, animoq; exculsis omnium dubitationum scrupulis Magistratus sui, quantumvis errantis opinioni applaudere ὁδῆγοι τυφλοὶ jubent, ne scilicet clientum ulla ex parte melior sit, quam eorum, qui cum potestate sunt, conditio: nonne, quælo, hoc suo sacrilego articulo primas in fidei negotijs immortalis Deo nefariè eripiunt? Bella verò ratio, Ne fors melior sit parentium, quam imperantium: Ergone si Princeps flammis inferorum exurendus, ii qui subjecti ei sunt, iidem erunt iniiciendi? Sed absurdior adhuc suppetit novæ Esauiticæ fidei articulus. Mirus enim Romanæ Thaidis Parasitaster TANNERVS infantilem à nostris defensam fidem mirabile Paradoxum vocitavit: quia aliàs miselli infantes, si crederent, sacrilegio seipso obstringerent, quando manibus pedibusq; Baptismi fontem*

Gen. 8, 7.
 Num. 22,
 28.

Phil. 3, 2.

Luc 23, 40
 & seq.
 Sess. 1, 2
 Bell. l. 1. de
 Purg. c. 12.
 f. 753.

Id. l. de
 Bapt. c. 6.
 f. 304. &
 305.
 Heb. 12, 2.

III.
 Sess. 9.

Mat. 23, 16

IV.
 Sess. 12.

rem averfantur. Quam ratiunculam ex suæ gentis triario Bellarmino
hauisse ipsum video, qui, cum constet, inquit, *infantes & vocis eiulatu,* L. de Bapt.
c. ii. f. 333.
& motibus corporis reluctari & obstrepere Baptismo, si verè intelligerent, quid
agatur, rei fierent ingentis sacrilegij, nec abluerentur, sed magis sordidaren-
tur. Equidem labringi videntur non omnes, sed quidam infantes:
quid verò tum? Scilicet cum externa membrorum agitatione stare
fides in corde nullatenus potest, & sine rationis ulu fides existit nun-
quam? Heu Mataëologum. At nemini, ais Iesuita, si vel ultimam pu-
eritiæ recordetur memoriam, fidei istius suæ recurrit memoria? Au-
dio, nunc dicis aliquid, quod ad rem pertineat: nam hoc, opinor, tu
quoq; concedes esse leve & ineptum. Fidei suæ infantilis nemo re-
cordatur: fateor: at neq; tu, fratercule, tui recordare Baptismatis,
tuorumq; crepundiorum & recrementorum amplius: num ergò
quin baptizatus sis, aliaq; puer egeris, subdubitas? Mitto jam illum Sess. 10.
V.
pro tempore mutabilem fidei articulum, quando *Paschalis solennitatis*
hodiè usitatum celebrationem ante decisionem quidem Pontificis fuisse libe-
ram, postea verò in fidei articulum inira quadam $\mu\epsilon\tau\ \alpha\mu\omicron\varsigma\ \omega\sigma\epsilon$ transisse
clamitabant.

Absurdos Iesuitarum accepistis articulos. Quantò rectius
beatissimus L V T H E R V S noster omnium omnino fidei, quos ex ἀρτιδιόσις
LUTHERI
catechetica ejus institutione pueri hausimus, articulorum simplicis-
simam aditruxit ad beatitudinem consequendam necessitatem, &
destruxit ἀδιὰφορίαν seu mutabilitatem? Atq; hinc est, quòd in re-
formatione ipsius mirabiliter singulari, & singulariter mirabili retra-
hilo concidit lerna superstitionum; quas cum primis Ecclesiæ tem-
poribus fuisse multatas, & posterioribus demum seculis invecas in-
victe ostendisset, nuntium protinus ijs remiserunt plurimi. Absurdissi-
mum autem latronis elogium, nullus dubito, quin diris L V T H E-
R V S deuouisset. Num deniq; cæco impetu in dubijs religionis casu-
bus Magistratui assentiendum, ipse suo nos exemplo docuit: quando
placitis Antichristianæ belug, Pontificis Rom. (qui tum summum
orbis imperium inuaserat) unum se opposuit, & nec amore nec ama-
rore à sua vel latum unguem unquam se passus est moveri sententiâ.
Magistratum porrò omnium (quo nomine tum veniebant, imò
hodieq; veniunt ipsi etiam personati & larvati Episcopi) opiniones
ad divini verbi trutinam exegit universas, Dei verò oracula ad ho-
minum crepitacula neququam conformavit: ad amissim scilicet la-
pidem, non ad lapidem amissim applicans.

B

Verum

17. Temeritas.
Sess. 1. & 2.

Iac. Gretf.

III. Stoliditas.

Logica

Verum ad Iesuitas redeo, quorum jam insignem mecum recognoscite temeritatem. Nisi enim suis (quas ita nuncupant) traditionibus caecis, furtivis, fictis & pietis detur locus, en plusquam Rhadamantæam mortis sententiam in femellas Hebraeorum omnes, nec non pueros omnes ante institutam circumcisionem mortuos pronunciarunt; imò in illos etiam infantes, qui vel durante adhuc antiquo fœdere octavum diem non attigere, vel hodie sine Baptismo improviso quopiã casu extinguuntur, idem æternæ condemnationis fulmen vibrarunt. Ibi verò quælitus rigidus quispiam Censor, quæ esset in huiusmodi præmaturo infantium obitu Parentum lamentantium consolatio: gravis auctor respondit planè ferociter, altero ad frontem sublato, altero ad mentum depresso supercilio; hodieq; passim istiusmodi Parentum querimonias & plangores audiri. O noster misericors quid facis? quòd nulla in barbaria Scythiæve tyrannus. Cùm verò urgeretur acrius, & sigillatim rogaretur, num omnes veteris pacti femellas æterno supplicio adjudicaret; ibi cum conditione saltem se disputare aiebat, nisi scilicet alio ipsis provisum fuisset remedio. Qua tamen inani *λεπίολογία* frustra sibi cavebat. Quicquid sit, si Lutherus olim tam delultoria levitate quicquam in tantis rebus effudisset, næ incredibilem audaciæ reū illū Antagonistæ egissent. Sed quia vix quisquam dubitat de furiosa novæ huius sentinæ Monasticæ temeritate, proruptaq; audacia, quæ non procul abhorreat ab infania; agite jam stupendam ejus contemplemur eruditionem. Sane hæc opinio plurimorum animos hæctenus pervaserat, omnibus literis & artibus eruditissimos esse Iesuitas, & nihil nisi perfectum ingenio, elaboratum industria ab ipsis afferri. Hac enim de causa pueri catervatim in illorum Collegia cen pistrina compinguntur & detruduntur. Et quis nescit, monumenta ipsorum, Philosophica præsertim, ceu *θεόπεμπτα καὶ θεόδοτα*, h. e. cælo delapsa avidissimè à gente Studiosa excipi? Enimverò si unquam incredibile illa eruditio propalam fuisset ostentanda, certè fuisset in conventu nupero potentissimorum & celsissimorum, quin & eruditissimorum Imperij Principum, florisq; Germaniæ concursu. Videamus ergò specimina quædam. Argutissimi audire volunt Dialectici Iesuitæ. At ego spinosior, aridior, arctioribusq; terminis conclusam Dialecticam vidi nunquam, quàm fuit Iesuitica: sed neq; unquam, ut dicam quod sentio, stolidior. Etsi enim nostri additis rationibus negare, itemq; prout objecta poscebant, distinguere & dividere omnia, quem-

quemadmodum dicerentur: illi tamen emendatores scilicet & cor-
 rectores nostratum ad ravim usq; debacchari, sublatoq; clamore po-
 stulare: *Quando viri boni estis, in forma respondete.* Quasi verò non for-
 tasse satis, quæ distinctius dicuntur, intelligantur: & de rebus ipsis
 respondere sit absq; forma respondere. Documentum recentissime
 & nugigerulæ hujus formæ Iesuiticæ requiritis? Nuper accepimus:
 si tamen aliud etiã audire non piget, en dabo ejusmodi, in quo Iesuitæ
 pro suo impudentiæ dono nostros in frequentissimo cætu erudire
 voluerunt. Attendite ergò pauxillũ: advētat enim Laide venustior *Sess. 13.*
 juvēcula forma Iesuitica: Audite Iesuitã ita ratiocinatē: *Si Ecclesiæ ju-* *„ Exemplũ*
dicio simpliciter standũ non est, nullæ poterunt unquã finiri controversiæ. Sed *„ formæ*
absurdum est, nullas posse finiri controversias. Ergò judicio Ecclesiæ simpliciter *„ Iesuiti-*
standũ est. Hic nisi primum semel atq; iterum verba Syllogismi singu- *ca.*
 la ad nausēã usq; repetas, iterataq; Propositione: (Si Ecclesiæ judicio
 simpliciter standum non est, nullæ poterunt finiri controversiæ) ilicò
 subdas: *Distinguo majorē.* Si Ecclesiæ judicio simpliciter standũ nõ est,
 nullæ poterunt finiri controversiæ, *quantum est ex parte litigantium:*
concedo majorē: Si Ecclesiæ judicio simpliciter standum non est, nullæ
 poterunt finiri controversiæ, *quantum est ex parte rei; nego majorem.*
 Postea nisi repetita assumptione: Sed absurdum est nullas posse finiri
 controversias, nugeris iterum: *Distinguo minorē:* Sed absurdũ est nul-
 las posse finiri controversias, *quantum est ex parte rei, concedo minorem:*
 Sed absurdũ est, nullas posse finiri controversias, *quantum est ex parte*
litigantiũ, nego minorē; nisi, inquam, ad unguē ita ineptias, & ad pro-
 positiones singulas respondeas: Si ita intelligis, concedo: sin ita, Ne-
 go: ab umbratili ista & nugacissima vereq; meretricia forma Iesuiti-
 ca, non ad veritatis explicationē sed implicationem directã jam aber-
 rasti. Dicis: Qui (malum) intelligere quisquam potis est: ita nugas
 blatis? Ignoscite mihi, auditores literatissimi, quòd novo & inusita-
 to dicendi genere usus inania hæc penè puerorum delectamenta, vel
 stultorũ potiùs deliramenta vobis retuli, & adamatã Iesuitis formã,
 personatã illã, in theatrum reduxi. Barbari è trivio rursus audiendi
 fuere, qui tamen nostros has suas quisquilias & *σκιαμαχίας* docere
 conati sunt, juxta illud fortassis: *SVS Minervã.* Erravit nimirũ vobis,
 ô stolidissimæ pecudes, Christus ipse cum Phariseis disputans, non
 gustavit lepidã vestram Logicã: ô stultos Apostolos, ô Patres rusti-
 cos, quos hæc novæ Logices & informis monstri latuere penetra-
 lia; imò ô ineptum Principē Iesuitarum Bellarminum, qui hanc he-
 ri natam adulterinam formam ne minimo quidem attigit digitulo.

Seß. 6.
Ad. T.

2. Theolo-
gicis.

Reliqua stoliditatis specimina, quippe totijam orbi nota, ex com-
miseratione transilio: quod (ut Scholasticè loquar) *respondentem* τὸ
ἐν ἀρχῇ αὐτῶν h. e. *principium repetere posse negarunt*: quod *contra*
Grammatices incunabula impudens illud os, cujus ne vox validè valu-
it, διδόνωντε, quater *ingeminavit*. Quid enim nunc asinum literas
doceam? Non verbis opus est, sed fuitibus. Suadeo vobis, frater cu-
li, desinite in posterum Lutherum nostrum, ejusq; locios convitijs
incessere, caudices, strigites, & plumbeos appellitare. Profectò si de
linguarum certetur peritia, indigni estis, qui matellam (sic venia vo-
ci) Luthero porrigatis. Jam si ad Principem Theologiam ascenda-
mus, implicatam rursus impudentia inscitiam Iesuitarum videbimus.
Jurassemus nos, qui interfuimus, illos vix limis oculis aspexisse un-
quam Biblia. Prolatis enim *communissimis* etiam *Scripturæ sententijs*,
quæ vetulis nostris obvix sunt, illi *conspicilia* admovere ilicò, *scrutari*
solicite, *admurmurando sibi invicem occurrere & succurrere*, vel ex *nostrati-*
bis etiam (heu inscidiam) *percontari*: imò quandoq; *constrictum se iri* te-
stimoniòrum luce & numero *prævidentes vix nomine Scripturæ audi-*
to cerant (quod ajunt) *auribus obdere*, latebras respectare, *totoq; corpore*
reluctari: interdum Tragico Oreste aut Athamante dementiores tacti
contumelijs nostros insequi, & responsa ex *Scripturis de prompta*, ade-
oq; *Spiritus S. oracula inanem quandam loquenda profluentiam à disputa-*
tionis alea abhorrentem impiè vocitare. Manus nimirum cominus
cum nostris conferere renuebant, nisi hastam prius nostri abijcerent.
Atq; sic non ante pugnam modò postulatis iniquissimis negotium de
die in diem ducebant, innumerisq; fossis & vallibus se præmuniebant,
ne in arenam detruderentur, quò ipsi pro Goliathica sua jaçantia
nondum collatis signis de obtento *ἑξ ἑσπέρης* gloriari possent: sed & in
aciem tandem extrusi exarmare planeq; nudare nostros conabantur
perfidè. L V T H E R V M hic nolo eis opponere, quem ipsi in Scri-
pturis exercitatissimum & paratissimum fuisse, easq; unicum sibi
asylum constituisse fatentur. Quì enim factum, ut L V T H E R I
voce tam celeriter Papa corruerit, & Evangelium irruerit? nimirum
quia Dei vocem ille sonuit: hac astum & fastum Pontificis fregit,
ventres Monachorum tetigit, Apostolico nitori Evangelium resti-
tuit, Quemadmodum verò nulla res in usu Theologico posita, sa-
crisq; literis prodita L V T H E R I scientiam effugit: sic Iesuitæ
maximam partem asininá *Scripturæ inscitia laborant*. Auribus ut
vestris fidem faciam, antesignanos eorum ad sacrum Ratisbonense
bellum

bellum missos in vestrum conspectum reducam. Illorum unus cum Gref.
ad prodendum supremum suum Iudicem urgeretur Petri mandato, *Sess. 1.*
qui, *Parati*, inquit, *sitis semper ad resp. mandandum cuilibet petenti, ut loqua-* *1. Pet. 3, 15.*
mini de ea qua in vobis est, spe: primo quidem voculam **S E M P E R**
Petro positam perfricta fronte negabat: convictus postea hærebat, &
quò se verteret, non habebat aliud, quam ut illa, *Parati sitis semper,*
per ista, *Animo estote parati*, itemq; *Si usus flagiter*, stolidissime recede-
ret. Non ita Lutherus, qui VVormatiam ad gravissimum orbis terræ
consilium vocatus, cum ejus magnitudine animi, pietati, & gravitati
tempestas esset oblata formidolosissimi temporis, non animo sal-
tem attulit promptissimum, (quando de hortantibus cum amicis ab
urbis ingressu intracto animo respondit: *Mihi vero, quia scio, quod*
decretum & certum est, in Iesu nomine urbem ingredi, licet scirem totum mihi
oppositum iri Diabolo, quot sunt in cunctis totius urbis testis *2. Non*
laitem, inquam, paratissimus advenit, sed ingenuam *3. Non*
felsionem in acie novaculæ constitutus edidit.

Sed videamus alia Iesuiticæ in sacris peritiæ doctrinæ *Sess. 2.*
Neminem omnium Pontificum publica quid jubentem auctoritate errasse un-
quam, aut halucinari potuisse mordicus contendebant. Hic ne Aaronis *Exo. 32.*
maxime revincerentur, ecce Balbus quispiam hæsitans *4. Reg. 16,*
Aaronem Pontificem summum fuisse unquam: quem ergò? *5. Matth. 16,*
aliò desiliens ex Aaronis culpa idololatriam deonerare, inq; plebem
traicere nitebatur, quòd scilicet *Aaron non desinierit novam illam su-*
perstitionem, sed furiosæ multitudinis vi adactus saltem permiserit. *6. & 12.*
Neq; se
compelci prius verborum Mosis lucidissima luce palla fuit *7.*
quam serenissimi DV CIS Palatini, cujus ego liberalitate secundissim
Deum hanc vitam & spiritum duco, sonora vox in Palatio exaudi-
retur, quòd (ut Spiritus S. verba habent) turbam **N V D A R I T V. 25.**
Aaron. Quid? si permisisse tantum vitulinam istam religionem mi-
tissimè dicatur Aaron, num, quæso, potest ulla esse excusatio non
dicam malè sentienti, malaq; jubenti, volenti, sed sedenti, cunctan-
ti, dormienti, conniventi Pontifici in tantis Israëlitarum motibus?
VRIAM illum superstitiosæ aræ architectum itemq; Phariseos, quo- *8.*
rum fermentum aversari nos Christus jubet, in moribus saltem cessit as- *9.*
se, vel certè errore tantum privato correptos asseriebant. Nunquid vo- *10.*
bis, stolidi Iesuitæ, faces admovendæ sunt, quæ vos excitent tantæ *11.*
causæ indormientes? Si mentis exilium passi fuistis, commiseratio- *12.*
ne: in malitiose tantoperè insanistis, omnium execratione dignis-
simi

simi estis. Restant adhuc aliquam multa deliria Iesuitica: sed ne au-
 res vestras obtundam diutius, duo tantum, quaeso, ne audire grave-
 mini. *Infantes baptizandos* utrinque consentimus: hunc vero ritum non
 in Patrum saltem libris didicimus, accepimus, legimus: verum ex
 divinis literis arripuimus, hausimus, expressimus. At Tiresia caecio-
 res *Suite* cum magno illo suo Romani prostibuli Amatore Bellarmi-
 no id, quod nos in Dei verbo videmus omnes, *videre se nullatenus posse*
 non praevalente Ecclesiae face facti sunt. Imo quasi mercedem ab Anaba-
 ptitis accepissent, diligentissime causam illorum in eludendis nostrae
 sententiae fundamentis agebant, & in irremeabiles palpabilium πα-
 γαδόςων labyrinthos conijci, quam verissimo nostrorum effato suffra-
 gari malebant. Si hoc non est non levis dicam, sed ollis lippire, in
 Sacris versati judicent. Ego ad finem propero. Cum magni illius
 Antichristi obiter saltem in conflictu iniiceretur mentio: ecce senex
 quidam gladiator, librorum Bellarmini censor, qui licet primas tene-
 ret, (sicut saepe Mopso Nisa datur) tunc tamen, ni fallor, cito accepit, is,
 inquam, suo more in aere philosophans percontari ex nostris ausus est,
 utrumne hodie tam pestifera viveret belua, quae se immortali DEO an-
 teponat, verbisque palam jactitet: Ego sum major DEO, ego sum major
 Christo? Haud, reor, inquit, hoc affirmabitis: nondum ergo istud Pauli
 impletum oraculum. Num vero ego te non mente captum judicem,
 qui tam furiosum adhuc surrecturum speras homunculum, qui plus quam
 giganteo fastu ipsi Deo verbis seipsum sit praelaturus? Nae mihi hel-
 leboro purgandus potius, quam operose confodiendus videre. Annon
 mi Iesuite in vestro Pompeice istam Pauli vaticinationem, plene com-
 probatam esse Lutherus noster evicit? Profecto nisi ostrei in morem
 Rom. sellae adherescere constitutum vobis esset, manum daretis utique.
 Haec enim causa fuit, quod cum in rem praesentem disputatores nostri
 venire, & ulcus (quod ajunt) tangere vellent, vos vestro quodam ze-
 lo incalveritis, & quaestionis hujus ventilationem omni molimine de-
 fugeritis. His ego vestrae conscientiae vulneribus, his vestris nugis pa-
 scor, his delector, his pfruo: haec ego semper de vobis expetivi, haec
 optavi, haec peatus sum. Miretur aliquis, unde ista Iesuitarum in divinis
 literis imperitia, Iesuitarum, inquam, quos constat homines esse laborio-
 sissimos? Equidem laboriosam esse Iesuitarum gentem haud inficior (la-
 boriosa enim est impietas) verum ad παρέρων, λογομαχίων, μωρων ης
 & παιδευτων ζητιώνων, h. e. ad rerum magis subtilium, inutilium, & perdi-
 tarum, quam ut alium & necessarium studium meditati sunt illi, qui ferun-
 tur, eorum labores, industriaeque subsidia, & virtutis instrumenta in
 conter-

Sess. 12.

Lib. 4 de
verbo Dei
cap. 4.

Id. praef.
2 d. cont.
gent.

Sess. 11.

Alb. Hung.

2. Thess.
2, 4.

Causa sto-
lilitatis
Iesuitica.

1. Tim. 6, 4.

2. Tim. 2,

23.

Tit. 3, 9.

contortis & aculeatis quibusdā sophismatis Thomisticis & Scotisticis ab ijs consumuntur: interim authoritatis Scripturę acies mirè apud illos hebescit, & sacratissimus DEI liber ab illis parvipenditur. Huius verò quia tantum non gurges & helluo Lutherus fuit, rejectisq; Sophistarū infinitis argutijs in eo sudavit unicè: hinc adeò factum, ut omnē antiquitatis memoriã hac in parte superarit. De inscitia Iesuitarum satis: nunc obscœnitatem videamus, & insignem levitatem. Utinam in hoc humanissimorum & literatissimorum hominum cœtu scenicos istos repræsentare mihi liceret artifices, cum primis verò hominē tantum bombylium, facie & oculo Iesuitico dignissimum, Scurramq; improbissimū, qui se nihil, quod de existimatione perderet, habere putabat, apertisq; tibijs tantoperè clamitabat, ut penè de eo dixerim:

ὅσωντ' ἑννεάχιλοι ἐπίαχοι ἢ δεκάχιλοι
ἀνέρες ἐν πολέμῳ ἔριδα ξυνάγοντες ἄρκον

Tantum vociferans, quantum novies deciesq;
Mille viri clamare solent, qui prælia miscnt.

Erat iste chamæleonte mutabilior: jam enim rigidi Catonis, mox ridiculi Diogenis Cynici, post furiosi Athamantis personam agebat, quando (ut quod aliàs cecini, huc repetam)

ἄχνη μὲν αὐτῷ κρεαδίη ἦν ἀμφιμέλαινα
πίμπλατο τῷ μύτῳ, καὶ λαμπετῶντι ἴκτην
ὅσβε πύρι.

Cum primis verò & ex amissim Eliū illū, cuius venter musti instar ferbuerat & intumuerat, repræsentabat, ita ut si Pythagoręοιῦ μεταμύχωσης vera esset, animā Eliū in Tannerii corpus transmigrasse jurarim. Verū nec lubet nec licet scurriliter ab eo dicta & facta psequi omnia: cōpendio multa verba faciā. Nemo illo in scena levior & nequior: nihil moderatè ab illo dictū, nihil absq; contumelia: indignis nostros modis ludificatus est: deridiculi gratiã Dominos mirabiles, Doctores Quodlibeticos, versipelles, rabulas, tergiversatores &c. salutavit. Hoc verò deridendū cum primis & de miracū in omnibus, quòd cōvicti ludos & delicias faciebant, & hilarioribus etiam oculis intuebātur, risuq; Sardonico argumētū imperū infringere nitebant. Qua in arte insigniter ceu alter Roscius excelluit, is quem modo obiter expressi TANNERVS, qui ad conspectū editi abs se catelli, nec nō in sacco à nostris cōclusus, & ppter ea ab auditorib⁹ irrisus, ex sacco, cui involutus erat, effusissimè simul ridebat. Bonos si quando faciebat Principum timor, non diuturnus magister officij, improbos mox fecit connata audacia. Omne odium nefarijs suis sensibus inclusum in nostros effuderunt, omnibusq; eos contumelijs onerarunt.

Quid

I V.
ἀσχοτης
ἢ μωρο-
λογία
Eph. 5, 4.
Scurrili-
tas.
AD TAN.
Iliad. 5.

Iob. 32.

*Antithesis
collocato
rum nostram
tiam.*

Heb. 12, 8

In Pij.

**. Caute
ata consci-
entia.*

*vi. Impie-
tas.*

Quid verò hic nostri? annon Tullij illud ingeminarunt? Quò usq;
 tandem Iesuitæ, abiremini patientia nostra? quamdiu nos furor ille
 vester eludet? quem ad finem sese effrenata jactabit audacia? Non
 certè: sed humanitate fuerunt tanta, ut quorum eruditionem adver-
 sarij timuerunt pugnantes, eorundem mansuetudinem suspexerint
 victi. Contemni enim nostri levius esse rati sunt, quam stulticiã
 percipi: & bis vincere eum, qui se vincit in victoria. Neq; tam fue-
 runt timidi, aut τᾱ̃ις ψυχᾱ̃ις ἐκλυόμενοι, ut qui in maximis antehac
 turbibus & fluctibus Ecclesiæ navem gubernassent, salvamq; in
 portu collocassent, frontis Iesuiticæ nubeculam impuratumq; spiri-
 tum pertimescerent. Vsq; ad eò verò maledictorum dictorum & ἀντι-
 λογίῳ̃ consuetudine obduruerant, ut (quòd jam attigi) ipsi antago-
 nistæ eorum in dicendo moderationem modestiamq; collaudarent.
 Habet enim hoc virtus, ut species ejus & pulchritudo etiam in hoste
 polita delectet. Potestis jam, auditores, utramq; disputantium aciem
 animo quadantenus contemplari. Ex nostra enim parte pudor pu-
 gnabat, illinc petulantia: hinc fides, illinc fraudatio: hinc pietas, il-
 linc scelus: hinc moderatio, illinc furor: hinc honestas, illinc turpie-
 tudo: deniq; virtutes omnes certabant cum vitijs penè omnibus.
 Sed veniamus à nugis ad majora. Nostis omnes, quòd πολυκροτοὶ
 Iesuitæ suum nominare Iudicem conscientia infirmati vel convicti po-
 tiùs modis omnibus detrectarint. Tu nimirum sanctissime L V T H E-
 R E ora ἁ̃ ψυχᾱ̃ις istis Papæ organis obstruxeras, qui ad oculum
 tuis in monumentis demonstrasti, Papam non Christi, sed Satanæ
 vicarium, omniumq; scelerum factorem, factorem, & messorum esse
 maximum, adeoq; impurissimum illud scortum Babylonicum ex
 Christiano cruore, omniumq; scelerum importunitate & impunita-
 te concretum, quo peius nullum usquam est gentium, neq; tam lute-
 um, neq; tam vitiorum cæno pollutum? Quid enim mali aut scele-
 ris fingi excogitari vè potest, quòd non Pontifices Romani concepe-
 rint? quis toto orbe veneficus, quis ganeo, quis nepos, quis latro,
 quis adulter, quæ mulier infamis, quis perditus inveniri potest, què
 non illi multis post se parasangis reliquerint? Hujus suæ impurissi-
 mæ pecudis sordes commoveri, hoc stabulum flagitij & nequitie lo-
 lenniter tum à nostris purgari noluerunt. Sed vereor, ne quis sit, qui
 fumigantium istorum titionum insignem impietatem & nequitiam
 veltis ovillæ involutam integumentis nondum cernat: dicam ergò
 ipsi certè agnoscent, & cum aliquo dolore (si homines sunt) suorum
 blasphemiam

blasphemè dictorum recordabuntur. Cæterum hoc postremo ora-
tionis meæ expedito capite paucissimis, quâ pro diei hujus solemnitate de Luthero dicenda erunt, adijciam. Temporis enim mihi habenda ratio, & innumera sicco pede prætereunda, ut & vestris politissimis auribus, & mihi ipsi parcam: imprimis quomodo eruditissimis nostrorum vocibus barbarie sua obitrigillarint continuè; quomodo S V V M scilicet morem mordicus retinentes improbiſsimè respondendo & turpissimè eructando laſitudinè nostris addere, eosq; tantum non confessu eijcere voluerint; quomodo gestulationibus, irrisionibus, sarcasms, & interpellationibus omnia pudoris claustra perruperint; quomodo Cadmæo sæpiusculè prælio digladiati fuerint, dum alter alterius dicta rescidit, imò dum Patrum suorum placitis oppedere, adeoq; cornicum (quod dicitur) oculos configere semel atq; iterum tentarunt, ita ut in posterum (si constare sibi voluerint) multa ipsis in Valentiano & Bellarmino obelo signanda fuerint; quomodo deniq; ad confertas & constipatas nostrorum ex divinis literis ratiocinationes duabus caſis & Leberici nudioribus non erubuerint respondere *voculis*: **NEGO CONSEQUENTIAM**: jussiq; rationem cur negarent reddere, magis mutuerint, quam ranæ Scriphæ, gravissimo scilicet taciturnitatis iudicio oppressi. Quod si furem ita alloquatur Iudex: Furatus es: quin eas ergò in malam crucem: annon fur Iesuitico more respondere poterit? **NEGO CONSEQUENTIAM: NEGOCONSEQUENTIAM: NEGOCONSEQUENTIAM.** Hæc plusquam compendiaria viam crucis effugiendi via esset.

Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit:

TANNER.

Hoc ipsum volui, sic mihi dicta placent.

Maſte, TANNERE, nova hac disputandi ratione: sic itur ad astra. Sed quid ago? A ludicris promissi memor ad horrenda & sacrilega me converto. *Nemini omnium mortalium constare posse, utrum rectè valideq; sit baptizatus, si baptizantem respiciat, impie alienaverunt.* O tenebræ, ô immanes æternarum dubitationum lævissimarumq; tentationum scopuli. An hoc non sit desperationis funiculos noctere, Catholica censebit Ecclesia. *Hæresin prorsus nullam ex Scripturâ sejuncta Ecclesiæ autoritate (qui perpetuus eorum coccythans erat) abundè confossam, idem idè eructavit Tannerus.* O immanè audaciam: ô impudenciam prædicandam. Annon errores ad unum omnes, quorum caligine puriorem obnubilare doctrinam moliebatur Satanæ,

Sess. 12.

Sess. 8.

C

splen-

Sess. 14.

splendidissima hac Spiritus S. face in apertum producti, detecti, & everfi sunt? Annon ex sola Scriptura convictus est Arius? Minime verò: dicebant Iesuitæ. Sed videte: quemadmodum nostros coar-guerint homines acuti: *Nuspiam*, inquit G R E T S E R V S, *in Scri-pturis aperta legitur Arii condemnatio: ARIUS EST HÆRETI-CV S. Arius ergò ex Scripturis non confutatus.* Ave Maria Reparatrix desperantis animæ, irroratrix & Largitrix spiritualis gratiæ: me-tuo enim ne Lipothymia ilicò intra manus exanimetur, suoq; delirio contabescat Pater G R E T S E R V S. Annon confimili argutatione efficies, Legibus homicidam prorsus nullum mortis adjudicari sup-plicio, cum nullius nomen illæ exprimant? O hominis vel dicam pecudis stuporem. Num sanum tibi sinciput? ἀλλ' ἐπέχω. λῆσον γοῦν λαγῆς ἐπεσθόλε. Nolo jam robustissimam illam impietatem, quam adamantino suo argumento idem prodidit, stimulis meis fodere.

Sess. 9.

Gretf.

Matt. 16, 1.

Marc. 8, 11.

Quis enim non toto corpore exhorrescat, quòd misellus iste homi-lus ex argilla & luto fictus Spiritum S. solenniter provocare, & si Iudex sit, articulatam sine mora vocem in ipso Palatio ei extorque-re conatus, adeoq; prodigium de cælo Pharisæicæ ad morem turbæ petere ausus est: *Si*, inquit, *Codex hic Biblicus vel in eo ipse Spiritus S. Iu-dex est: en adsum: ilicò me judicet: jam me condemnet: quod si fecerit, proxi-mus manum tollam.* Sed videte, cuiusmodi vobis sit Iudex? magis cer-tè mutus (dicere volebat) quàm scapha: *non potest me Spiritus S. conde-mnare* (quod semel atq; iterum non sine nostratium horrore ingemi-nabat) harena ergò non cedo. Proh cujam vocem audio? quæ te (ma-lum) tenent intemperiæ? quæ te mala crux agitat? Ego te non ve-cordem, non furiosum, non Hippomene ipso magis impium iudicem, qui id ausus, quod omnium hominum fugisset & formidasset audacia. Siccine tibi hac enormi, ipsimet Spiritui S. in orbis conventu, illata contumelia discipulum tuum, qualimodogenitū illum Eliu, superare placuit: ne supra magistrum esset discipulus? Haud certè fuisset mirum, si cui ad sanguinis usq; profluvium largissimas blasphe-miæ huius immanitas extorsisset lachrymas? quod veteranum quen-dam, qui mihi in Palatio assidebat, Pastorem Evangelicum cum ge-mitu dicere memini. Quæ enim gens unquam adeò fuit barbara, quæ tam ferociter suum D E V M impeteret? Certè si fuisses mentis tuæ, & nisi pænæ D E O immortalis eæ, quæ gravissimæ sunt, furore atq; insania pendendæ tibi fuissent: nunquam in tam extremè barba-ram vocē, non stylo, sed tartareo pilo vindicandā erupisses furcifer.

Alia

Alia quære argumenta, si qua potes, ab hujus sono etiam pius quisq;
 abhorret. Verum sacrilegam istam vocem mutuatus haud dubie est
 à recens formato Cardinale suo Bellarmino, qui *Scriptura*, inquit, *va-* L. 3. de
rios sensus recipit, nec ipsa potest dicere, Quis sit verus suus sensus. Audete verb. Deo
 nunc, ó furia, *Scripturas*, quas cane pejus & angue vos odisse osten- cap. 9.
 ditis, plenis buccis crepare in posterum. Ite jam, & amplius de bea-
 tissimi LV T H E R I impietate cum Thrasone vestro Pistorio, &
 nequissimo Cunzio Vettero conquerimini. Quis, heu, vobis mise-
 rior? quis damnatior? Potestne vobis hæc hujus vitæ lux, aut hujus
 cœli spiritus amplius esse jucundus, qui cum aliâs montes parturia-
 tis, triumphis & gloriæ cupiditate ardeatis, flagretis, volitetis, sem-
 piternas fœdissimæ turpitudinis notas subiistis, & prodigiosissima-
 rum absurditatum non catellos modò, sed & monstruosissimos abor-
 tus peperistis? Magnum nomen est, magna species, magna dignitas,
 magna sanctitas Theologi viri: non recipit levitas ista, non turpitu- Eph. 4, 22
 do, non dementia, non stoliditas, non impietas, non *δυσμὸς, ὀργὴ καὶ*
καταγγυὴ tantam personam, tam gravem & severam sustinet. Emble-
 mata majorum vestrorum dudum noveramus, qui *Scripturam* na-
 sum cereum, plumbeam Lesbicæ ædificationis regulam, litis mate-
 riam, literam mortuam, occidentem, præceptorem mutum, Theolo-
 giam atramentariam, atramentum sutorium, Euangelium nigrum,
 Sphingis ænigma, Protagoræ principia, Sibyllæ folia, imò epistolas
 Pauli (horresco referens) N V G A S appellitarunt. Quòd verò ul-
 lus unquam in Christiano orbe tam infanda blasphemia Sanctissimū
 D E I Spiritum *παράδειγματιζον, ἢ Πάτερ, καὶ συνέριζον* ausus Heb. 6, 8.
 fuerit (uti Gretserus vester fecit) haud arbitramur. Nunquam nos
 sanguinem vestrum, nunquam damnationes, expulsiones, neces (quæ
 fortasse pleriq; supplicia in hominibus esse existimant) expetivimus:
 nunquam illud extremum, quod potest esse improbis & probis com-
 mune supplicium (unde nec divinum illud, in blasphemos vibratum Lev. 24, 15.
 condemnationis fulmen nostri in vos *ἐπὶ αὐτῶ φόβῳ* ejaculati sunt:)
 sed abjectos, a vobis ipsis desperatos & relictos, diffidentes rebus ve-
 stris, & blasphemias vestras eructantes videre & audire vos volui-
 mus: vidimus: audivimus. Quare si vobis evenerit, quod me-
 tuitis, ne accidat: equidem non molestè feremus: sin id tardiùs for-
 tè fiet, vestra interim indignatione & turpitudine fruemur.
 τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε ἡγιασμένῳ ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ. 2. Cor. 2, 14
 Sed veniamus tandem aliquando ad LV T H E R V M, de
 quo

μετὰ 82. quo equidem non sum prædicaturus, quantas ille res quantaq; felici-
σ15 ad B. tate gesserit, ut ejus semper voluntatibus non modò nostri assense-
Lutherum. rint, locij obtemperarint, regiones & urbes obedierint, sed & vocem
nutumq; hostes reformidarint: hoc brevissimè dicam, neminem un-
quam tam impudentem fuisse, qui à Deo immortalì tot & tantas res
tacitus auderet optare, quot & quantæ ad L V T H E R V M delatæ
sunt. Ille cùm in scholis, quas vocant, trivialibus Magdeburgensi &
Ifenacensi celeriter commilitibus suis ingenij gloria antecelleret,
Erfordiam venit, ibiq; relicto juris studio (a quò eum fulmine deter-
ritum ajunt) cucullum induit Monasticum: inde ad κοινὸν illud σο-
φῶν συνέλιον, καὶ θεολόγων παιδευτήριον, VVitebergam nimirum
nostrā vocatus est, ubi sic ejus celebrabatur adventus, ut famā ingenij
expectatio hominis, expectationem adventus admiratioq; superaret.
Cum enim esset in legēdo suaviter gravis, & graviter suaviter, frequen-
tissimo semper Studiosorum concursu, applausuq; maximo docuit.
Verum major erat ei ad amplitudinē & gloriā, & ad res ab Apostolo-
rū ætate inauditas felicissimè gerendas divinitus adjuncta fortuna.
Non ille hujus oppidi latebris se occultare, sed in totius orbis luce
versari debuit. Ea scilicet erat ei destinata gloria, non quæ hujus
cathedræ, aut urbis aut provinciæ angustis includeretur finibus,
sed quæ vix cælo capi posse videatur. Videre enim quæ innumera
fuerint in eo planè nova & admirabilia. Quid tam novum, quam un-
num à cunctis derelictum, imò omnibus machinis oppugnatum in Mo-
nachum immanem illam belluam Romanam orbis terræ dominam
Apoc. 17, 6. conficere? confecit. Quid tam inauditum, quam Theologum in-
mem & imbellem, ope opibusq; destitutum, famolam istam
veneficam, quam bellis maximis formidolosissimisq; ne vulnerare
quidem antegressis seculis poterant potentissimi Principes, voce
calamiq; cuspide trucidare? trucidavit. Quid tam singulare, quam
à presbytero è Pontificiæ majestatis folio Papam deijci? quid tam
incredibile, quam unius hominis (cui totus mundus tela sua univer-
sa certatim intentabat) labore terrarum orbem Romani Pharaonis
servitute (cui collata Ægyptij pressura pluma levior est) eximi? quid
tam stupendum, quam unius voce & libris tenebras in religione
plusquam Cimmerias, quas spinosæ Sophistarum argutiæ & delira-
tiones invexerant, ὡς ἀπὸ μηχανῆς discuti? Nisi enim facem L V-
T H E R V S prætulisset nobis, Ausonij tandem ganei fumo excæ-
cati & enecti omnes fuissetus. Proh D E V M immortalē, tantamne
unius

unius hominis incredibilis & divina virtus lucem tam velociter af-
 ferre mundo potuit? Quis enim unquam aut obeundi negotij, aut
 consequendi quæstus studio tam brevi tot loca adire, tantos cursus
 conficere potuit? quam celeriter æterno suo Euangelio regiones
 plurimas **LVTHERVS** implevit. Vnde verò illam tantam cele-
 ritatem, & tam incredibilem cursum inventum putatis? Fuit qui-
 dem in Luthero ingenij vis acerrima, labor in negotijs plusquam
 Sisyphius, fortitudo in periculis, magnitudo animi incredibilis, ro-
 burq; prorsus invictum, industria in agendo, celeritas in conficiendo,
 consilium in providendo: hæc, inquam, omnia in Luthero fuere
 tanta, quanta in ullo Theologorum, quos post Apostolorum tempo-
 ra aut vidimus aut legimus. Fuit præterea in **LVTHERO** ad di-
 cendum plus facultatis, quam homini vig. antissimo ex forensi usu
 propè quotidiana dicendi exercitatio afferre possit. Ita & consilium
 fuit ei ad tam arduam religionis instaurationem aptum, & consilio
 nec lingua nec manus defuit. Veruntamen nisi ipse Iehova τῆρ
 ἐνέργεια Ἰᾶ καὶ τῆς πῆς ἰχὺς αὐτῆς potentissimè in isto ἐκλογῆς
 σκέψει exercere voluisset, nunquam ille tantæ rei conficiendæ par fu-
 isset: quin si de hominis causa fuisset actum, næ actum etiam de ipsius
 fuisset salute. Porro lætissimæ hujus mutationis primordia, succes-
 sum, & progressum audivimus ex hoc loco recitari sæpius. Iam sal-
 tem (quia tempore excludimur) **LVTHERVM** in sacratissimi
 Rom. Imperij conspectu **VVormatię** stantem eminus contemplemur.
 Cū frustra cōtranitentib⁹ Papæ minis, carnificinis, arte, marte, amo-
 re, furore, cruore, cōsilijs, cōcilijs, decretorū bullis, verborū ampul-
 lis, cresceret in dies singulos Lutheranorū (quos ita cōtemptim vo-
 care cœperāt) numerus, splendorq; Euangelij ita lucere occiperet, ut
 eum neq; nox tenebris obscurare, nec locorum distantia occultare,
 nec potentissimi Principes obliterare possent: ecce quasi res ad tu-
 multum spectare videretur, **LVTHERVS** à Cæsare Leonis Ro-
 mani (qui Ecclesiam ad pristinæ puritatis spem reviviscere dolebat)
 rugitu impulsio vocatur literis salvi conductus datus ad Comitias:
 ubi ilicò palinodiam canere, & errorem fateri jubetur, æternumq;
 ei silentium districtè indicitur: *scripsistine* (rogabatur Cæsaris man-
 dato **LVTHERVS**) *hos quos vides & recitari audis libros? Scripsi,*
 inquit **LVTHERVS**. *Num* (porro rogabatur) *in ijs scripta retracta-*
bis? Nequaquam, respondit Lutherus: *nisi me erroris conviceritis: cedere,*
nisi verbo DEI meliora edoctus, nequeo. Apage ergo te, inquit Cæsar.

Eph. 1, 19
 & 20: 6, 10.
 Act. 9, 15.

e. Cor. 15, 58

Iob. 12, 19.

*Vide simile
Decretum
Iob. 11, 50.*

Tantum in augustissimo iūo confesso tum erat effectum: nimirum
L V T H E R V S (cujus mens nihil nisi gravitatem, os nihil nisi con-
stantiam spirabat) Herculeæ columnæ instar ceu verè τετραγωνοῦ,
ἑδραῖο, καὶ ἀμετακίνητος in sua sententia perstitit: hæc tandem
prolocutus: Nie stehe ich / Ich kan nit anders / Gott helff mir. Mox
verò Cacolycæ Harpyiæ in L V T H E R V M inflammare Cæsarem,
imò & inertix condemnare: Carole quid agis? time eum, quem esse
Ecclesiæ hostem comperisti, quem novæ ducem seditionis, auctorem
sceleris, Principem conjurationis, evocatore[m] hominum ab omni
spe & fortuna derelictorum, abire pateris, ut abs te Ecclesiæ pomæ-
rijs non emissus, sed immissus videatur: nonne hunc in vincula duci,
non ad mortem rapi, non summo supplicio maclari imperabis: In-
teremptum esse L V T H E R V M, modisq; omnibus excruciatum
jampridem oportebat. Quod nisi fiat ocyus, ἴδε ὁ κόσμος ἐπίσω
αὐτὸ ἀπελεύσεται. Nulla amplius hoc monstro & prodigio maclato
pernicies Ecclesiæ comparabitur. Non est jam lenitati locus, seve-
ritatem res ipsa flagitat. Quid tandem impedit te? mósne majorū?
at persæpè etiam privati perniciosos Hæreticos morte multarunt?
an leges de non fundendo temerè Christianorum sanguine? at nun-
quam ij, qui ab Ecclesia Catholica defecerunt, Christianorum jura
tenuerunt. An jurisjurandi religio? at ea Hæreticos nihil attinet:
Hæreticis servanda fides non est. Num invidiam posteritatis times?
at si quis est invidiæ metus, num est vehementiùs severitatis, quàm
inertiæ torporisq; invidia pertimescenda? An cum bello ab Hæreti-
cis vastabitur Germania, vexabuntur urbes, tecta ardebunt, sanctissi-
ma Petri cathedra pessum ibit, Cænobia deferentur: tum te non ex-
ultimas invidiæ incendio conflagraturum. Sed nimirum nonnulli
sunt in vestro ordine, qui aut ea, quæ à busto illo omnium legum &
religionum L V T H E R O imminent, non videant: aut ea, quæ
vident, dissimulant: qui spem L V T H E R I mollibus sententijs a-
luerunt, conjurationemq; nascentem non credendo corroboraverūt.
Cupiebat Cæsar esse clemens, cupiebat etiam in illis Romanæ cathe-
dræ, cuius se Patronum jactitabat, periculis non dissolutus videri.
Proinde Ego, inquit, si hoc optimum factu judicarem, L V T H E-
R V M oppidò morte multari: unius usuram horæ ad vivendum isti
non dedissem. Cæterùm hoc uno interfecto, intelligo hanc Ecclesiæ
peitem paulisper reprimi, non in perpetuum comprimi posse: vide-
bimur quidem ad breve quoddam tempus cura fortasse & metu esse
releva-

relevati: periculum autem residebit, & erit inclusum penitus in ve-
 nis & visceribus imperij, & mox vehementius vivis reliquis ingra-
 vescet. Promissam ergo Luthero servemus hac vice fidem publi-
 cam: proficiscatur ad impium & nefarium, quod religiosis & locis
 & hominibus intendere videtur, bellum. Nunc enim intelligo,
 si iste, quod intendit, pervenerit, si undiq; collectos naufragos aggre-
 gaverit, neminem tum tam stultum & improbum fore, qui non vi-
 deat & fateatur, factam conjurationem: atq; tum nostra virtute,
 bonorumq; omnium consensione stirps & semen malorum omnium
 deleri poterit. **LUTHERO** dimisso editur imperij decretum
 vehemens & grave, quo finitis salvi conductus diebus aqua & igni
LUTHERO interdicitur: cui licet quorundam non defuerit
 consilium & autoritas Principum, idemq; triennio elapso magis
 exasperaretur, manebat tamē id inclusum in tabulis, tanquā gladius
 in vagina reconditus. Multo enim acrius ad suam vigilabat **LUTHERVS**
 salutem, quam adversarij ad perniciem, adeoq; (ut Scri-
 pturæ verbis utar) *σώμα λέοντος ἔφραξε, ἢ σώμα μαχαιρας ἔφυγε.* Heb. 11, 33.
 Neq; verò tum primū **LUTHERVS** condemnatus ab orbis & 34.
 multo maxima parte fuit, sed diu antè anathematis fulmen (brutum
 tamen) in eum Rom. **LEO** vibrarat: verū hic validiori à **LUTHERO**
 fulmine protinus repercutitur. Vbi miratur maximo-
 perè Bellarminus **LUTHERI** impudentiam, quod suum Ponti- *L. 3. de*
 ficem Leonem X. cum universis Aſſeclis excommunicare ausus sit. *Pont. c. 18.*
 At quis non ad stuporem usq; demiretur Leonis audaciam, qui virum
 ne verbulo quidem convictū damnavit iudicio prorsus monstrifico.
 Tantus ergo cum bolus Leonis *κυναλώπις* & ara Taurica crudelio-
 ris esset ereptus faucibus, magis rugire, & quicquid infernus in inti-
 mo omnium abyſſorum rīſco habebat, eructare cæpit; verū mox
 vita ejus fugit indignata sub umbras. Crudelioribus postea vocibus
 ceu Vulcanicis malleis Cæsaris ad celeberrima Comitā Augustana
 profecturi pectus & aures Papa Clemens VII. parum clemens (qui
 non fædifragum, sed fædicolam Cæsarem superioribus annis plecte-
 re voluerat, obtudit: Exhauri, inquit, tandē aliquando magnā illā &
 perniciosam sentinam Lutheranorum: purga Germaniam: non
 feram amplius, non patiar, non sinam: coërce, constringe rebelles:
 radicibus averruncanda hæc pestis est:

Vtere

Vtere jure tuo Caesar, servosq; LVTHERI

Ense, rota, Ponto, funibus, igne neca.

Ad arma, ad arma accelerate viri Teutones.

Idem tunc sequentium Pontificum animus: Rictum illi suum majori hiatu diduxerant ad exorbendum plenis faucibus omnium Evangelicorum sanguinem, omnibusq; consilijs, quæ ad opprimendos majores nostros parabantur, non interfuerunt modò, sed & crudelissimè præfuerunt: quin imò apertè universam petebant Germaniam, quam cæde atq; incendijs vastari, omniumq; Lutheranorum vitam, templa, & tecta ad exitium & vastitatem vocari cupiebant. Sed lupi circum puteum chorum agebant. Flagrantissimis enim suis precibus, quas non sine lachrymis Melanthere teste quotidie effundere solebat LVTHERVS, quoad vixit, ex flamma atq; ferro, ac pene ex faucibus patriam Germaniam, quæ vita ipsi charior erat, eripuit, ignes funestos propè jam subjectos restinxit, gladios in Germaniam distractos detudit, mucronesq; eorum à suorum jugulis rejectit. Et sanè hoc exploratissimum ceu divino edoctus oraculo habebat, se omnis gravioris belli molem precibus suis, quoad viveret, à patria propullaturum. Iacent ergò nunc LVTHERI voce & labore, imò validissimis divini verbi arietibus prostrati Flamines Rom. & se perculsos atq; abjectos esse sentinat, & retorqueunt oculos profectò sæpè ad Germaniam, quam ex suis ereptam faucibus fugent. Inprimis verò Iubilæum suum in ejulæum conversum profusis lachrymis magnoq; ejulatu deplorant: vident enim Quæstores suos, & sumivendos indulgentiarios, operumq; superutilitatis mercatores, & id genus stelliones cum putidis suis mercibus stare jam, in Germania præsertim, otiosos, Bullasq; suas triumnum causa sub hasta venire, adeoq; plerisq; imposturas illas & Romanatione nebulonum Romanensium (LVTHERI verbo utor) invisas esse. At, inquis, quis illos prostratos dicat, qui hodiè tam ferociter nostros in oris Austriacis per audaciæ suæ satellites & ministros Iesuitas exagitant? tunc eum, qui hodiè sedet, Clementem VIII. ad cuius stupendum velle ceu Gorgonis caput tanti rigent orbis Principes, abjectum aut semivivum dices? siccine baculi Episcoporum pastorales per Lutherum confracti? Equidem $\chi\alpha\iota\sigma\alpha\ \delta\iota\sigma\acute{o}\mu\omega$ verbi divini confossa est jamdudum Rom. bellua: quòd verò semivivum istud animal suis nos hodiè moribus & calcibus nihilominus tanta cum rabie ferit & impetit: hoc verò ipsum insigne est

Apoc. 18, 2.
3. & 11.

In pref. 1.
Tom. Lat.

Heb. 4, 12.
2. Theff. 2, 8.

est lethalis à LV T H E R O acceptæ plagæ argumentum. Cur enim
ita ringitur? nimirū quia vehemens planeq; mortiferū inflictū ei vul-
nus est. Sed nihil agis, insane Clemens, nihil moliris, nihil cogitas, ni-
hil assequeris: luce sunt clariora tua cōsilia omnia: in te aliquando cō-
feretur pestis hæc, quam in nos machinaris. Te vera Christi Ecclesia
& odit, & metuit, & execratur, quæ tecum sic agit, & quodammo-
dò tacita loquitur: Nullum jam tot annos facinus extitit, nisi per
te: nullum flagitium sine te: tibi uni tot hominum Christi sanguine
emptorum neces, tibi vexatio impunita fuit: tu non solum ad negli-
gendas leges, verum etiam ad evertendas perfringendasq; valuisti.
Quanquam quid loquor, te ut ulla res frangat: tu ut unquam te cor-
rigas. Neq; enim, Papa, is es, ut te aut pudor à turpitudine, aut me-
tus à periculo, aut ratio à furore revocet. Veruntamen confido
impendere tibi tuæq; catervæ fatum aliquod, & pænas jamdudum
improbitali, nequitia, tyrannidi, & idololatriæ debitas aut iustare
jam planè, aut certè jam appropinquare.

Iam haud à re, opinor, alienum facerem, si Lutheromastigum
voces pauxillum retunderem. Sacramentarios pervicacia inanos,
calumnijs insidiosos hac vice missos faciam: qui jam ad sua castra LV-
T H E R V M *ἑκλιπῆς*, quo vix constantiorem alterum Sol vidit, *ἔκον-
τι ἄκοντι* pertrahere nituntur, ut scilicet ejus obverso clypeo mise-
ras irretire plebes valeant, quem tamen pleno ore, lacertisq; orato-
rijs sibi ad extremum usq; halitum restitisse tam probè sciunt, quam
suos norunt digitos: jam diras eidem imprecantur, quando nimirum
liberiores auram sentiunt. Nec musitantes illi clancularij, & e-
quisones silentiarij, qui quod sunt esse videri nolunt, & quod non
sunt, esse se mentiuntur, audiendi sunt, qui LV T H E R V M nimis
pugnacem & mordacem fuisse quiritantur. Adversus pertinaces fa-
naticos, & obstinatos Theologastros ac Sophistastros, à quibus acer-
bissimè lacessebatur, durum & acrem ipsum esse, nec non contra Bul-
las & sesquipedalia verba Pontificum tam acri concitatione inflam-
mari oportuit; quod & rei magnitudo exposcebat, ut secundum A-
pocalypiticum oraculum *ὄρημα* ad Tartara detruderetur mystica
Babylon. Malo scilicet nodo malus quærendus erat cuneus. Et no-
verat LV T H E R V S, nulla magis salutaria esse remedia, quam
quæ dolorem faciunt. Quamobrem MELANTHON ipse LV-
T H E R V M ab impetu isto dehortari jussus: *Absit verò à me*, inquit,
ut talem hujus viri spiritum mea voce infringam. Neq; tamen barbara

D

fuit

Apoc. 18, 21.

fuit vehementia, aut ἐπιθεία, sed ῥάλδ ἀλκιδεῖα; asperitas, cum qua, eodem PHILIPPO teste, ἀπὸ δὲς ἡδὲ ὅτι ἐνπροσίγορον σώμα fuere conjunctissima. Quis verò tu es homuncio, qui tibi infanti Herculis cothurnos aptare, τιοῦ; pede LUTHERVM metiri cupis, cuius si viveret, nec aciem oculorum ferre, nec ardorem animi sustinere posses? Iesuitarum profectò tam effrenis est quidvis de LUTHERO mentiendi libido, ut hinc illos ex levitate & vanitate totos confutos verè dixerim. Taceo jam crassa illa & plus millies protrita mendacia; quòd LUTHERVS ex mera invidentia & ambitione, & (quòd quidam addunt) ab aulicis incitatus ἀπο-

Bell. l. 4. de σαοία; à Rom. Ecclesia author excitecit, & Monachatus vincula ru-
 Eccl. c. 13. perit: quòd idem prædicatione carnalis libertatis tot populos sedu-
 l. 3. de Rõ. xerit, ut ex Monacho totius Germaniæ Propheta & Papa quidam
 Pont. c. 21. evaserit, unde meritò Antichristus dici queat; quòd LUTHERI
 Ibid. c. 23. proles sint Anabaptistæ, Calviniani, Trinitarij, Libertini, & omnia
 Lib. 1. de omnium hoc seculo ortarũ hæresewn monstra; quòd ex LUTHE-
 transl. RI doctrina rusticana seditio eruperit. Apagesis cum hoc πρώτῳ,
 Imp. c. 2. planeq; Iesuitico mendacio. Fulmina, ò Iesuitæ, in seditiosos à
 Apoc. 6, 12. LUTHERO tota ἐνμεγάλη τῆς ὀργῆς κυρία ἡμέρα damnabunt
 L. 4. de Ec- vos, & æternũ torquebunt. Prætereo & illud, quòd ne unã quidẽ
 cles. c. 14. muscã à LUTHERO excitari potuisse, & exinde nullam ei tribu-
 Dem. O- endam fidem clamitant: quia, ἀπὸς, inquirunt, λόγῳ, ἅρ' ἀπὸ τῶ
 lynth. 6. πράγματα, ματαῖον τι φαίνεται κατὰ κενόν, Persuasissimum certè ha-
 beo, quòd θαυματρεγμῶν Euangelij à LUTHERO prædicati
 δῶσαμιν non eo tantũ vivo inviti senserint, sed hodieq; persenti-
 scant Papicolæ; quòd; LUTHERVS αὐτὸς αὐτὸν verissimè ἀν-
 λῆρ potuerit: *Pestis eram vivens, moriens ero mors tua Papa.*
 Nec PISTORIVM moror, qui cum ipse vivum sit Diaboli ex-
 crementum & mancipium; septemPLICEM tamen è B. LUTHERO
 Ioh. 8, 48. Diabolum eijcere molitur: planè ut Christum ipsum semel atq; ite-
 10, 20. rum Satanæ Iudæi devoverunt. Vnicum id hac vice intactum relin-
 quere nequeo, quòd Bellarminus de beatissimo LUTHERI obitu
 Lib. 1. de fabulatur, illum (quem aliàs singulis prandijs & cœnis largissimè
 Cler. c. 21. epulatum, unumq; vini dulcis sextarium hausisse scriptitat) cum ve-
 Lib. 4. de speri opiparam cœnam sumpisset lætus & sanus, facetiῶς, suis omnes ad risum
 Eccl. c. 17. provocasset, eadem nocte mortuum.

Hæc nimirum est illa obsoleta à Pharisæis mutuò sumpta ca-
 lumnia, qui ipsummet Salvatorem nostrum quasi quædam Lapitha-
 rum

rum & Centaurorum convivium cum sordidissimis publicanorum gregibus frequenter celebrare, inq; ganearum nidore & fumo sese ingurgitare mentiebantur improbitate: unde vox illa: ἰδὲ ἀνδρῶν πρὸ φέρον ἢ οἶνοπότης. Sed audite aliud adhuc magis inauditum: **LV T H E R I** cadaver, inquit, cum deferretur **I N M E D I A H I E M E**, & esset inclusum in arca stannea optime clausa, ut **V V**itebergæ sepeliretur, tam tetrum odorem spirare cepit, ut nemo eum ferre potuerit: proinde coacti fuerunt corpus in itinere relinquere. Deum immortalem quid audio? quibus hoc utrumq; affirmat suffultus autoritatibus? Unum adducit **C O C H L Æ V M** & mucidam quandam historiolum libro Cochlaei de **L V T H E R I** vita annexam. Gravis sanè author, cui merito tot Principum, tot Comitum, tot urbium, tot mille fide dignissimorum hominum (qui partim Luthero in cœlum abiturienti affuere, partim corpus ejus huc & hinc comitati fuere) gravissimū & sibi undiquaq; constans testimonium, adeoq; fama πολυδύλακτον (quæ Dei vox nominatur) cedere debeat. Scilicet **I N M E D I A H I E M E L V T H E R V S** mortuus. Et si in itinere relictum ejus corpus, ubi quæso hodieq; latitat? Sed benè habet: in promptu est quod respondeam. Tu mihi, **I E S V I T A**, sic argutare: *Quicquid Cochleus de L V T H E R O* scriptitavit, verum est. *L V T H E R V M* ex crapula mortuū, ipsiusq; cadaver supra modū fœtuisse Cochleus scripsit. Verum proinde. Hic ego **T A N N E R I** arrepta pharetra unicum regero: **N E G O C O N S E Q U E N T I A M**: & rectè quidem: nam si rationem negationis addam hanc; quia supra modum fœteat apud nos putida Cochleii autoritas; imò si dicā ampliùs, **M E N T I T V R C O C H L Æ V S**, non mentiar. Nimirum quia fulmen oculorum viventis **L V T H E R I** ferre nequijstis, jam de eo mortuo quidvis confingitis. Equidem nec diuturno nec continuo morbo afflictatus **L V T H E R V S**, veruntamen nec repente nimis nulla antegressa ægritudine extinctus est: in ipso enim itinere, antequam Islebiam attigisset, lethali morbo corripiebatur, quo **V V**itebergæ etiam sæpiùs laborabat. Quòd verò vix una & altera hora lectulo affixus decubuit, omniumq; opinione citiùs animam Deo placidissimè reddidit, ita ut ne ex unius quidem digituli motione animadverti posset, ipsum vel ringi, vel ullo dolore torqueri, imò ut etiam corpus spe rediturae animæ alij lecto imponeretur; hoc certè ἐνδανασία beneficium clarissimum erat divini erga ipsum amoris indicium. Quàm contra horribilem prorsusq; tragicum vitæ exitum sortiti sint plurimi Rom. Pontifices, ipsimet Pontificij auctores

Matth. 12, 19.

Ibid. Bell. C. 14.

chores clamitant. Cæterùm quia in *unico sue farinae scripto orculo*, jurato LVTHERI hoste, tantoperè contra LVTHERI manes tripudiat Iesuita, haud immeritò sanè verissimæ nostrorum relationes opponi ei possent. Verùm (ut par pari referam) unus mihi MELANTHON hac vice sit instar omnium, qui cùm aliàs LVTHERI vehementiam non dissimulet, de temperantia tamen ejus admirabundus Erat, inquit, *natura, quod sæpè miratus sum in corpore nec parvo nec imbecilli, VALDE modici cibi & potus, vidi continuis quatuor diebus, cùm quidem rectè valeret, prorsus nihil edentem aut bibentem, vidi sæpè aliàs multis diebus exiguo pane & hulece contentum esse.* Quæ vero, per DEVM immortalem, fuerunt illæ facetiæ, quibus paulò ante mortem σωτηρίους suos ad risum provocasse fingitur? Fuerunt (quod auriti testes religiosissimè confirmant) gravissimæ de Conjugio Ecclesiæ seminario, de mutua beatorum in futuro seculo agnitione dissertationes. Hæne illæ nugæ & facetiæ? Facestant ergò omnes LVTHERI insectatores, de cuius laudibus nulla unquam ætas conticelet, vita ejus seculorum omnium memoria vigebit, posteritas eam alet, ipsaq; æternitas semper intuebitur.

D. Iust. Iō.
M Mich.
Cal. Auri-
faber.

Te IESV CHRISTE Servator noster unice oramus supplices, ut Papam sociosq; ejus, inprimis verò virulentissimam menteq; perverfam & everfam & lautarum factionem à nostris templis, tectis, & mænibus, à vita fortunisq; omnium nostrum nunquam non arceas, novamq; Ieruiti LVTHERI ministerio accensam lucem ad gloriosum usq; tuum reditum fulgere sinas. Principes immoram verbi tui veritatem amplexos conserves, Papam verò omnesq; verbi tui hostes obstinatos scelerum fædere inter se, ac nefaria societate conjunctos, æternis supplicijs vivos mortuosq; mactes.

ΧΡΙΣΤΕ φθέρει τέως Ρωμαϊοι επί κρονον, αὐτὸν
ἐυχεται ὅς βέλτισον ἐμὴν νουὴ ποιμνία λαῶν.
ὅφρ' εἶδκ, ὅσσοι σὺ εἶ εὐφεί, περὶ ἴστον
τοῖ ε' λεγερ δ' ε' συγῆ, καὶ ὁμοιωδήμῃαι αὐτῆρ.

AD IESUITAS.

*Semper agis Papæ, IESUITA miserrime, causam
Est, non est, quod agas, sex fera s'mper agis.
Si res & causæ defunt, FORMAS agis, atq;
Nugæ; ne quod agas desit, agas animam.*

AD TANNERVM.

Urbanus tibi num videre, TANNER?
Non es, crede mihi, Quid ergò? Scurra es,
Qui ludis stolidi procacitate,
Quod dixi tamen hoc leve & pusillum est,
Quod notum est, quod & ipse non negabis,
Hoc ipsum probat & tuus CATELLUS.

AD HVMANISSIMVM
VIRVM IUVENEM, Dn. GEORGIVM
ZEEMANVM.

*Te Diq̄, Deaq̄, omnes dispergere pergant,
Præ ZEEMANE, à quo tot paradoxa politi
Tanneri in publicum ferri conspeximus omnes,
Hocne Esauitis nobis tolerabile factum?*

Care ZEEMANE, hæc expecta emblemata gentis
Esauitarum; quibus, excandescere sucti,
Te jugulare volent: Ride, mea verba capesse;
Queis, quod aves, imo de pectore gratulor: illo
Quod tua penna refert stolidi paradoxa Suitæ;
Quod tua penna colit Megalandri scripta Lutheri.
Ut tibi Diq̄, Deaq̄, omnes benedicere pergant.

D 3

Care

*Care ZE&M ANE, à quo tot paradoxa maligni
Tanneri in medium ferri conspeximus omnes:
Illud Christicolis planè est laudabile factum.*

οὐρυχαριστίας causa deproperavit

Matthias Hoë Nobilis Austriacus S: Theologiæ
Candidatus, aulæ Dresdanæ administer.

*HUMANITATE ET DOCTRINA
Ornatissimo Viro, Dn. M. GEORGIO ZE&M ANO,
S. S. Theologiæ Studioso solertissimo, Domino &
amico suo plurimum dilecto,*

*In publica peroratione materiam & formam Theologiæ
Luteranæ ac Iesuiticæ contendenti:*

S.

***P**Inxit Apostolicam modò, pinxit Apostaticamq;
Contradiuisam dum tua Suada fidem:*

Diritis ingenij vernante, ZE&M ANE, neruo

Gestijt hos geminos explicuisse scopos:

Materiaq; datam verà veraceq; forma,

Quæ pergrata Deo Luteriana fides;

Materiaq; datam falsà fallaceq; formà,

Quæ pergrata Papæ Lojolana fides.

Euge ZE&M ANE! nil finxisti; victus Elibus

Bojorum quamvis id neget usq; sequi.

M. Christophorus Jordan,
Wonsidelius Variscus f.

ALIVD

IN quanta errorum nebula, Babylonia Roma
 Cyprigena meretrix fuerit maneatque reapse;
 Hæc est qua dici poterant, pars altera nostri
 Ritè sodalitiij, tunc nugamenta, Magister,
 Dixti de cathedra, magna cum laude tuorum.

Pergas æterni laudes cantare Tonantis,
 Pontificumque taxæ posthac animosus abusus!
 Sic capies fidei fructus, sic magna laborum,
 Præmia percipies, quoniam pietasque fidesque
 Magna tua est. Pereat, pereat sed nobile Petri
 Excrementum istud! pereat sic pestilis ordo,
 Qui non est veritus mentiri nomen Iesu.

Georg. Hochschild Styro-Gleich-
 storffensis, Poëta Coron.

σφάλματα sic corrigantur.

A fac. 3. lin. 9. lege ὄσop: f. 6. l. 1. ἐπιλείδσ

B f. 1. l. 35. opiniones: f. 5. l. 12. invicto l. 14. tectis l. 33. & 34. quorum:
 f. 6. l. 12. gener. l. 35. Esavitarum.

C f. 1. l. 2. quæ f. 7. l. 33. voluerat) f. 8. l. 29. Romanationes.

19 5313 A

Georg Friedrich Hegels Werke
Hegel's Werke

M 2

ULB Halle
004 954 416

3

1017

nire non pot
rit, cui debet
tio meo clem
saltem humi
tum mihi su
exceptit clem
situdini, ear
immortalis
πρωθυγου
cissime. Scri

PR
MI

Cathedr
Servator
tram æ
scopus se
insigni,
rum debu
& quing

in eâ dudum fue-
Domino & Nutri-
meq, presuit. Ho c
ntissime, qui ta n-
cas Ratisbonæ à me
ce me Illmæ V. Cel-
milia florentissima
ima ista Theologica
giosissime, opto feli-
II.

alumnus

Zemannus
g. Studiosus.

CADE
ERNE
CH

nus secundus
Pontifex jus su-
& solennitatem
vius Petrus, cui
per hanc pe-
thedram, ut Epi-
derit. Quo tamen
Petrum non pa-
e, ante annos sex
R & Islebia nuper
demora

